

TURINYS

Padėkos	9
Įvadas. Nusikalstamo pasaulio supergalia	11

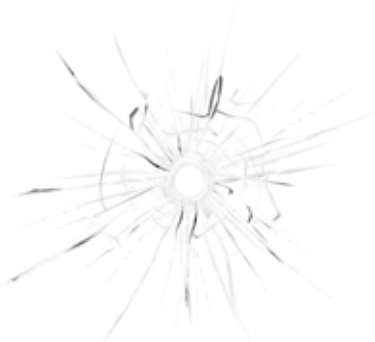
PIRMA DALIS. ĮSIVERŽIMAS

1.	Samdomas žudikas	24
2.	Mažasis „donas“	43
3.	Braiton Bičo gangsteriai	59
4.	Operacija „Raudonoji saulutė“	86
5.	Raudonasis potvynis	113
6.	Įsiveržimas į Ameriką	134
7.	„Tarzanas“	155

ANTRA DALIS.

KOLONIZACIJA IR UŽKARIAVIMAS

8.	Galios žaidimai	186
9.	Pinigų lėktuvas	216
10.	Pavojingiausias pasaulyje gangsteris	249
11.	Pasaulio užkariavimas	274
	Post scriptum. Telaimina Dievas Ameriką	296

Pasaulio užkariavimas

Kai tarptautinė spauda, bankininkai ir teisėsaugos pareigūnai išreiškė pasipiktinimą, kad Raudonosios mafijos vadeiva Semionas Mogilevičius stovi už daugiau kaip 7 milijardų dolerių, išplautų per sąskaitas *New York* banke, aferos, tai priminė sceną iš filmo „Kasablanka“, kai korumpuotas, bet išmintingas Viši prefektas, meistriškai įkūnytas Claude'o Rainso, sužinojęs, kad Humphrey'aus Bogardo personažo Riko kabarete lošiama, pasako: „Aš priblokštas, tiesiog priblokštas!“

Tiesą sakant, žvalgybos pareigūnai ir vyriausybių lyderiai jau 10-ojo dešimtmečio pradžioje žinojo apie tikrąją padėtį buvusioje Sovietų Sąjungoje. CŽV tvirtina nuo 1998 metų pateikusi daugiau kaip šimtą raportų Amerikos užsienio politika užsiimantiems pareigūnams apie nusikaltimus ir korupciją Rusijoje – šalį, kurioje parduodama viskas: nuo povandeninių laivų tokiems tipams kaip „Tarzanas“ iki branduolinių medžiagų Mogilevičiui. Agentūra pranešė, kad Rusijos mafija ir jos bičiuliai iš vyriausybės ir stambiojo verslo tiek apiplėšė savo šalį, kad padėtis primena skurdą viduramžiais: nuo pat 1991-ųjų ekonomika kasmet vis labiau smuko. Daugiau kaip 40 procentų šalies valstiečių gyvena visiškame skurde, kenčia nuo trečios „didžiosios depresijos“ Rusijoje per šimtmetį. Atšiauriuose laukuose valstiečiai žudo vienas kitą dėl bulvės. Socialiniai indeksai

smuko. Mažyčiai darbininkų atlyginimai vėluoja arba jų apskritai neišmoka. Siaubingi teroristiniai sprogimai, matyt, vykdomi maištingų musulmoniškų respublikų kovotojų, su kuriais, rodos, valdžia niekaip negali susitvarkyti, dar labiau pakerta visuomenės pasitikėjimą vyriausybe.

Tuo pat metu Maskvos gatvėmis važinėja daugiau *Mercedes* nei bet kokioje kitoje pasaulio vietoje, o didžiausias šio miesto naujųjų turtuolių rūpestis yra kaip išvengti mokesčių ir paslėpti savo turtą užsienyje. Jie leidžia naktis sekso klubuose ir prabanguose restoranuose, rydami didžiąsias Pietų Amerikos krevetės, svaigindamiesi degtine ir kokainu. Ginčai sprendžiami automatų šūviais. Tai klasikinė *fin de siècle** visuomenė, palaikoma, rodos, tik neriboto nešvarių pinigų srauto.

Jokia postsovietinė institucija neturi imuniteto korupcijai – tiriami netgi tyrėjų veikla, dažnai turint tam svarią priežastį. Vidaus reikalų ministerijos kovos su organizuotu nusikalstamumu skyriaus vadovas Vladislovas Selivanovas 1998 metų liepą per spaudos konferenciją pripažino, kad ištyrus federalinės saugumo tarnybos, sovietinės KGB įpėdinės, veiklą teko pradėti keletą baudžiamųjų persekiojimų ir panaikinti šios institucijos organizuoto nusikalstamumo skyrių dėl jo ryšių su Rusijos mafija. Po kelių mėnesių per keistą spaudos konferenciją Maskvoje būrys vidutinio rango FSB agentų, užsidėjusių saulės akinius ir slidininkų kaukes, pareiškė, kad kadaise išliaupsinta jų agentūra dangstė galvažudžius, reketininkus ir mafijos smogikus.

Dar blogiau, kad negausūs šalies politiniai reformatoriai buvo atleisti arba nužudyti. Dūma tapo vagių irštva, kaip ir Jelcino artimas ratas. Netgi skelbta, kad iš Kremlių remontavusio Šveicarijos rangovo pats Jelcinas ir jo šeima

* Pranc. amžiaus pabaiga. Vert. pastaba.

gavo milijono dolerių vertės dėkingumo mokestį. Korupcija ir prekyba įtaka Rusijoje yra nacionalinis maras, kurio ištakos siekia carų laikus. Rusijoje negali nusipirkti nieko vertingo, neįdėjęs į ranką grynujų.

Keista, bet Busho ir Clintono administracijos nesąmoningai padėjo užaugti tiek Rusijos mafijai, tiek nevaldomai korupcijai postsovietinėje Rusijoje. Kai ČŽV 1992 metais paprašė Rusijos vyriausybei dirbusių *Kroll and Associates* padėti surasti 20 milijardų dolerių, paslėptų užsienyje KGB ir mafijos, Busho nacionalinio saugumo politikos komanda atsisakė bendradarbiauti. Pasak Fritzo Ermatho, aukšto rango ČŽV sovietų politikos analitiko, rašiusio *The National Interest*, Busho administracija pagalvojo, kad „pabėgęs kapitalas yra pabėgęs kapitalas. Nesvarbu, kas dabar turi tuos pinigus arba kad jie įgyti pavagiant – jeigu jie privačiose rankose, jie grįš į rinką ir darys gerus darbus“.

Žinoma, nieko panašaus nenutiko, tačiau tai nesutrukdė Clintono administracijai suteikti milijardų dolerių pagalbą Rusijai be jokios atskaitomybės. Nuo 1992 metų Jungtinės Amerikos Valstijos tiesiogiai Rusijos centriniam bankui suteikė 20 milijardų dolerių paskolą per Tarptautinį valiutos fondą. Tačiau geri Clintono administracijos ketinimai negalėjo suteikti „ekonominės pagalbos, kuri duotų naudos tiesiogiai žmonėms“, sako Busho patarėjas nacionalinio saugumo klausimais Brentas Scowcroftas. Rusijos centrinis bankas, pripažinęs, kad neturi jokio mechanizmo prižiūrėti gautus pinigus, pradėjo tyrimą norėdamas išsiaiškinti, ar tie pinigai buvo pavogti, ir jeigu taip, ar dalis jų nebuvo Mogilevičiaus ir kitų išplauti per *New York* banką.

Iki šio banko fiasko aukščiausieji JAV užsienio politikos pareigūnai atsisakė pripažinti, kad Rusijos vyriausybė paskendusį korupcijos liūne. 1995 metais ČŽV nusiuntė viceprezidentui Alui Gore'ui, vysčiusiam „ypatingus“

santykius su Rusijos premjeru Viktoru Černomyrdinu, storą dosjė, pilną įrodymų apie plačiai paplitusią korupciją. Gore'o bičiulis premjeras tapo multimilijardieriumi, kai perėmė *Gazprom*, monopolį turinčią dujų milžinę, kuriai priklauso bankai, žiniasklaidos priemonės ir kitokia nuosavybė. Pasak CŽV, norėdamas patekti į Černomyrdino kabinetą ir aptarti verslo reikalus turėjai sumokėti milijoną dolerių. Be to, buvo kalbama, nors pats Černomyrdinas tai neigė, kad jis buvo vienas iš oligarchų, vogusių šalies resursus žlugus komunizmui.

Pasak *New York Times*, Gore'as piktai gražino dosjė, ant aplanko parašęs ne itin švankų epiteta, ir pareiškė, kad nenori daugiau matyti jokių prakeiktų raportų apie Rusijos pareigūnus. Todėl mažai tikėtina, kad jis skaitė slaptą FTB pranešimą, kuriame buvo tvirtinama, jog du pulkininkai iš Rusijos prezidento saugumo tarnybos 1995 metais nuvyko į Vengriją ir sumokėjo Mogilevičiui už informaciją apie artėjančią Rusijos politinę kampaniją, ir ta informacija paskui neva buvo perduota Černomyrdinui. „Ydinga Mogilevičiaus organizacijos įtaka, matyt, siekia net Rusijos saugumo sistemas“, – tvirtinama FTB raporte.

„Emė ta, kad Clintonas ir Gore'as gavo daug išpėjimų apie Rusijos korupciją po Jelcino reformų vėliava, – rašė politikos apžvalgininkas Davidas Ignatiousas *Washington Post*. – Ir klausimas lieka toks pat: kodėl jų administracija nedarė nieko, kad tai sustabdytų?“

Pats geranoriškiausias paaiškinimas, net ir dabar atrodantis tragiškai ironiškas, yra toks, kad jie iš tiesų tikėjo, jog padeda buvusiai Sovietų Sąjungai prasmingai pereiti prie demokratijos ir laisvosios rinkos.

„Amerikos politikai nenori nieko girdėti apie korupciją Rusijoje, – sako Jackas Blumas. – Jie tiki, kad mato užgimsiantį kapitalizmą, ir jie yra buki bepročiai. Tą šalį valdo

gauja galvažudžių. Jie išvogė viską, kas nebuvo užrakinta, išgabeno į užsienį ir tada globalizavo savo kriminalinį verslą.“

Buvo tik laiko klausimas, kada Rusijos mafija pabandys prasibrauti į Amerikos politinę sistemą, kuri jai taip dosniai per neapsižiūrėjimą padėjo. Niujorke jiems tai beveik pavyko. 1994 metų spalio 10 dieną „Rasputine“ – akį rėžiančiame naktiniame klube, priklausiusiame Moniai Elsonui ir broliams Zilberams – turėjo įvykti 300 dolerių porai kainavęs oficialus vakaras, skirtas rinkti lėšas tuometinio gubernatoriaus Mario Cuomo kampanijai: jau buvo paštu išsiųsti kvietimai, paruoštas meniu, viskas iki menkiausių detalių apgalvota. Tačiau išvakarėse Cuomo vizitas buvo atšauktas. Oficialus paaiškinimas buvo tvarkaraščio nesuderinamumas, bet iš tiesų federaliniai tyrėjai diskretiškai ir neoficialiai įspėjo Cuomo atstovus, kad „Rasputinas“ yra Rusijos mafijos bastionas.

Keliais mėnesiais anksčiau nutiko panašus įvykis, tik šį kartą nacionalinio saugumo tarnybos padarė rimtą klaidą. Grigorijus Lučanskis, Latvijoje gimęs teistas nusikaltėlis ir Austrijoje įsikūrusios tarptautinės prekybos kompanijos *NORDEX* prezidentas, užsiėmė įvairiausia nusikalstama veikla – nuo stambaus masto pinigų plovimo iki branduolinių komponentų kontrabandos. Kongreso atstovų rūmų spikeris Newtas Gingrichas kartą pasakė, kad JAV vyriausybės pareigūnai mano, jog Lučanskis nugabeno iš Šiaurės Korėjos į Iraką raketų *Scud* kovinių galvučių. Be to, pasak CŽV ir kitų Vakarų žvalgybos pareigūnų, visur spėjantis Lučanskis vienu metu buvo tiek Černomyrdino, tiek Semiono Mogilevičiaus verslo partneris. Tačiau kažkokiu būdu šis be galo turtingas kriminalinio pasaulio atstovas 1993 metais iš demokratų nacionalinio komiteto gavo

kvietimą į privatų lėšų rinkimo Clintonui vakarą. Geriant kavą Clintonas atsisuko į banditą ir paprašė paslaugos: gal jis galėtų perduoti žinutę Ukrainos vyriausybei, kad ji sumažintų savo branduolines atsargas? Paskui Clintonas su besišypsančiu banditu pozavo fotografams – vėliau Lučanskis išplatino šią nuotrauką savo bendrininkams, gero kai pakeldamas savo statusą tarp korumpuotų valstybės pareigūnų ir kriminalinio pogrindžio atstovų. Kai ta nuotrauka, kurioje vyrai spaudžia vienas kitam ranką, galiausiai pasirodė Rusijos laikraštyje, CŽV ją ištyrė norėdama pažiūrėti, ar tai ne klastotė. Kai paaiškėjo, kad nuotrauka tikra, agentūros pareigūnai buvo priblokšti. „Lučanskis siekė vieno: įsiteisinti, – teigė Kongreso tyrėjas, užsiimantis Rusijos organizuoto nusikalstamumo tyrimais. – Jis siekė JAV pilietybės ir norėjo nusipirkti Amerikoje banką.“

1995 metų liepą demokratų nacionalinis komitetas pakvietė Lučanskį į pinigų rinkimo Clintono kampanijai vakarienę *Hay Adams* viešbutyje Vašingtone, į kurią patekti kainavo 25 000 dolerių. Bet paskutinę minutę saugumo tarnybos pateikė informaciją apie bandito veiklą ir Valstybės departamentas atėmė iš jo Izraelyje gautą vizą. Vėliau jam buvo uždrausta įvažiuoti į JAV, Kanadą, Honkongą ir Angliją.

Tačiau atsikratyti banditų nėra taip lengva. 1995 metų rugsėjį, netrukus uždraudus Lučanskiui įvažiuoti į šalį, jo partneris iš *NORDEX*, Ukrainos mafijos bosas Vadimas Rabinovičius, apsilankė Clintono ir Gore'o lėšų rinkimo vakare *Sheraton Bel Harbor* viešbutyje Majamyje. Rabinovičius ten pasirodė kaip Bennetto S. LeBow, *Brooke Group Ltd.*, cigaretės gaminančios *Liggett* pagrindinės įmonės, pirmininko svečias. (LeBow atsisakė tai pakomentuoti.)

Rabinovičius, pats prisipažinęs, kad 8 metus kalėjo Ukrainoje už valstybinio turto vagystę, net neturėjo būti

Amerikoje, jau nekalbant apie lankymąsi prezidentui skirtoje šventėje – jis buvo įtrauktas į Valstybės departamento parengtą sąrašą žmonių, kuriems neleidžiama atvykti į šalį, nes jie gali čia užsiimti nusikalstama veikla. Vis dėlto ir jam pavyko pasidaryti nuotrauką – joje jis įamžintas įsispraudęs tarp Clintono ir Gore'o. Ši nuotrauka taip pat pasirodė Rytų Europos spaudoje, gerokai sustiprindama gangsterio reputaciją.

Neturėjo imuniteto Rusijos mafijai ir respublikonai. Slaptame FTB raporte pranešama, kad 1994 metų kovą Vachtangas Ubirija, vienas svarbiausių Mogilevičiaus padėjėjų, buvo FTB nufotografuotas prašmatniame respublikonų lėšų rinkimo vakarėlyje Dalase. Ubirija, aukšto rango Ukrainos geležinkelių administracijos pareigūnas, savo šalyje buvo teistas už kyšininkavimą. Jis draugauja su Mogilevičiumi apie 25 metus ir yra susijęs su reketu, sukčiavimu ir neteisėtomis valiutos operacijomis.

Tai nebuvo vienintelis Mogilevičiaus bandymas manipuluoti JAV politine sistema. Kai imigracijos ir natūralizacijos tarnyba ir valstybės departamentas atėmė YBM darbuotojų, atvykusių iš Budapešto ir Ukrainos, visas, Jakobas Bogatinas susisieko su FTB biuru Filadelfijoje ir paprašė paaiškinti. Gavęs griežtą atsaką Bogatinas – nuo 1996 metų balandžio iki 1998 metų balandžio skyręs 2250 dolerių Nacionaliniam respublikonų komitetui ir 500 dolerių Nacionaliniam respublikonų kongreso komitetui – pasiskambino Pensilvanijos respublikonų kongresmenui Jimui Greenwoodui ir paprašė padėti gauti visas. „Pamenu, kad jie atėjo pas mane ir atsinešė visas tas brošiūras, prisimenu, kokį išpūdį man padarė, kad tokia aukštųjų technologijų įmonė yra čia, Niutauno pramoniniame parke, – pasakoją kongresmenas Greenwoodas. – Prisimenu, kad pagalvojau: „Dieve, kaip aš iki šiol jų nepastebėjau?“ Kai tavo

apylinkėje yra ypač įdomi aukštųjų technologijų pramonė, paprastai tu apie tai sužinai ir nuvažiuoji apžiūrėti.“

Greenwoodo pagalbininkai kreipėsi į valstybės departamentą ir paklausė, dėl kokios priežasties atimtos vizos. Kadangi jie „nieko neatsakė, pats paskambinau į Valstybės departamentą, kad viską išsiaiškinčiau, ir man pasakė, jog turėčiau pasikalbėti su FTB, – teigė Greenwoodas. – Tada pakvietėme FTB atstovus į mano biurą Vašingtone.“ Greenwoodas prisimena, kad agentai jam užtikrintai pasakė, jog YBM vadovauja Rusijos mafijos „krikštatėvis“ Semionas Mogilevičius ir kad įmonė, be visų kitų nusikaltimų, galimai plovė pinigus. Be to, jie pasakė, kad Bogatinas „privalejo žinoti“, kas vyksta. „Jeigu Bogatinas apie tai žinojo, reikėjo velniško įžūlumo (vis tiek) sėdėti su JAV kongresmenu ir reikalauti, kad mūsų vyriausybė (leistų) jo darbuotojams grįžti į šalį“, – piktaai sako Greenwoodas.

Naujojo tūkstantmečio pradžioje Rusijos banditai demokratų ir respublikonų politikams skyrė milijonus dolerių. Niujorko prekybos magnatas ir, kaip manoma, mafijos atstovas Semionas (Semas) Kislinas buvo vienas didžiausių mero Rudy'io Giuliani kampanijos rėmėjų. Kislinas, jo giminaičiai ir jam priklausančios kompanijos nuo 1993 iki 1997 metų surinko arba skyrė Giuliani rinkimų kampanijai 64 950 dolerių. Šis imigrantas iš Ukrainos, gerai žinomas Rusijos žydų bendruomenėje Pietų Bruklina, dosniai rėmė ir demokratų senatorių Charlesą Schumerą bei kitus valstijos politikus.

Kaip byloja slaptas 1994 metų gruodžio FTB raportas ir kriminalinio pogrindžio šaltiniai, Kislinas priklauso Ivankovo organizacijai. Minėti šaltiniai teigia, kad Niujorke įkurta Kislino prekybos įmonė yra išplovusi milijonus dolerių, be to, ji parūpino JAV vizą Antonui Malevskiui, samdomam žudikui ir vienos žiauriausių Rusijos mafijos šeimų vadeivai.

Kislino pinigai labdarai ir politikams atnešė vaisių 1996 metais, kai jis buvo priimtas į Niujorko raidos korporacijos ekonominę valdybą. 1999 metų gruodžio 2 dieną Giuliani jį paskyrė į šią valdybą dar kartą, laiške teigdamas, kad „labai vertina“ jo „tarnybą“. Kislinas neigė bet kokius ryšius su Rusijos mafija ir 1999 metų gruodį per spaudos konferenciją teigė: „Aš nesu padaręs nieko blogo.“

Nors Rusijos mafijos invazija į Amerikos politiką vis dar yra pradinėje stadijoje, ji jau dabar kelia didžiulę grėsmę JAV nacionalinio saugumo interesams užsienyje. Mafija dominuoja Rusijoje ir yra giliai įleidusi šaknis Rytų Europoje. Be to, Vakarų Europa jai tampa finansine satrapija, o Karibų regione ir Lotynų Amerikoje ji vis dažniau sudaro sandorius su Kolumbijos narkotikų baronais dėl kokaino ir ginklų prekybos. Yra tik kelios šalys, kur Rusijos mafija neturi jokios įtakos, ir dėl to kovoti su ja tik dar sudėtingiau.

Pribloškiantis pavyzdys yra Šveicarija – mafija čia įsiskverbė į visame pasaulyje žinomą ir itin slaptą šalies bankų sistemą. „Yra trys Rusijos mafijos įsiskverbimo stadijos, – teigia universiteto profesorius iš Šveicarijos Jeanas Ziegleris. – Kai Sovietų Sąjunga subyrėjo, Šveicarijoje imta plauti didžiulius pinigus. Paskui mafijos lyderiai ėmė į brangias privačias vietas mokyklas siųsti savo vaikus. Dabar mes esame trečioje stadijoje, kuomet kai kurie mafijos vadeivos perkelia savo veiklos štabus į Šveicariją – ir tai labai pavojinga.“ Pasak Šveicarijos teismo dokumentų, į šalį atsikėlė daugiau kaip 600 Rusijos mafijos vadeivų, o per jos bankus buvo išplauta daugiau kaip 60 milijardų Rusijos mafijai priklausančių dolerių.

Vienas pirmųjų Šveicarijos smūgių stambiems Rusijos gangsteriams buvo Sergejaus Michailovo areštas 1996 metų spalį Ženevoje už pinigų plovimą ir vadovavimą „Solncevskajos“ grupuotei. Įsikūrusi Maskvoje, stilingame

komerciniame pastate Lenino prospekte, „Solncevskaja“ atvirai kontroliavo miesto lošimo verslą, kazino, bankus, prostitutiją, prekybą narkotikais ir naudotais automobiliais ir Vnukovo oro uostą, svarbiausią miesto krovinių terminalą. Be to, ji turėjo nekilnojamojo turto visame pasaulyje – nuo Malaizijos iki Monako, valdė gausybę tarptautinių fiktyvių kompanijų ir sąskaitų užsienyje, kad galėtų plauti pinigus, gautus už prekybą narkotikais ir ginklais bei raketą. Prieš areštą Michailovas su žmona ir dviem vaikais gyveno nuostabioje pilyje netoli Ženevos, važinėjosi mėlynu *Rolls-Royce* ir skirdavo savo aprangai apie 15 000 dolerių per mėnesį. Jis keliaudavo su Kosta Rikos diplomatinio pasu ir buvo paskirtas tos šalies garbės konsulu Maskvoje.

Prabangiame Michailovo name policija rado sudėtingų Izraelio armijos naudojamų prietaisų, leisdavusių jam slapta klausytis Šveicarijos policininkų bendravimo per radijo ryšį ir telefonu. Be to, rasta daugybė dokumentų, kuriuose buvo išvardytos priedangos kompanijos, naudojamos pinigams, gautiems už prekybą narkotikais ir ginklais, plauti. Tyrėjai sužinojo, kad Michailovas milijonus savo išplautų dolerių investavo Amerikoje: jis buvo nusipirkęs *Nightflight* disko klubą Braiton Biče, o jo bendrasavininkis buvo Ivanokovas. Paskui jis nusipirko dar vieną klubą Los Andžele. Be to, Michailovas su vienu amerikiečiu įsigijo mašinių verslą Hiustone – tas žmogus pažadėjo jam siųsti raudonus *Jeep Cherokee* į Ženevą, kad „krikštatevis“ galėtų juos dovanoti savo draugams. Bet teksasietis net neįtarė, kokiam pavojuje atsidurs imdamas savintis Michailovo pinigus: įsiutęs gangsteris nusiuntė į Hiustoną samdomą žudiką, tiesa, jis buvo sučiuptas policijos.

Tyrėjai sužinojo, kad, be tylių Ženevos priemiesčių, kita Michailovo mėgstama vieta leisti laiką yra Majamis. Pasak į atsargą išėjusio FTB agento Roberto Levinsono, kai Michailovo vyrai ką nors nužudydavo Europoje arba Rusijoje,